

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

VolkerRail Nederland B.V.
T.a.v. Mos Ecologisch Advies en Onderzoek
Dhr. [REDACTED]
Goudreinette 10
6922AE Duiven

Datum 20 mei 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
5190026419746

Kenmerk
WNB/2022/014.toek

Bijlagen
4

Geachte [REDACTED],

Op 24 februari 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 7 april 2022, 5 mei 2022 en de notulen van 12 mei 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Duurzame BBV Zeeland NCBG', gelegen in de gemeente Moerdijk. Het project betreft werkzaamheden aan de spoorovergang Orionweg opnieuw in te richten, als onderdeel van meer grootschalige spoorvervanging. Hiervoor zal de gehele locatie (spoor, spoorovergang en aanwezige infra) worden opgebroken en opnieuw worden aangelegd.

Tijdens de werkzaamheden worden de wissels vervangen, de fietsoverweg wordt vernieuwd en verplaatst, de beveiliging van overweg Orionweg wordt aangepast en er vindt kabel- en leidingwerk plaats.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub c van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de kleine wolfsmelk (*Euphorbia exigua*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 30 mei 2022 tot en met 30 december 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub c van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van de kleine wolfsmelk.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het plangebied betreft de spoorberm ter plaatse van de spoorovergang aan de Orionweg te Moerdijk (provincie Noord-Brabant), één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 en 2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Wnb soortenbescherming Orionweg, Moerdijk' van 21 februari 2022 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Datum
20 mei 2022

Onze referentie
5190026419746

Kenmerk
WNB/2022/014.toek

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan wnb soortenbescherming Orionweg, Moerdijk' van 21 februari 2022 (bijlage 3 bij dit besluit) en aanvullende transplantatielocatie weergegeven in de aanvulling van 17 mei 2022 (bijlage 4 bij dit besluit).
- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de bloeiperiode van de kleine wolfsmelk, deze loopt globaal van juni tot en met oktober. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de kleine wolfsmelk.
- k. De toekomstige groeiplaats dient buiten (toekomstig) werkgebied te liggen.
- l. De toekomstige groeiplaats dient afgeschermd te worden en mag zodoende niet betreden worden gedurende de werkzaamheden.
- m. Het beheer en onderhoud op de toekomstige groeiplaats moet hetzelfde zijn als het beheer en onderhoud op de huidige groeiplaats.

Overige voorschriften

- n. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- o. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- p. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Datum
20 mei 2022

Onze referentie
5190026419746

Kenmerk
WNB/2022/014.toek

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Kijk onder Digitaal bezwaar indienen en kies voor eBezwaar.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer 5190026376587. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Instandhouding van de kleine wolfsmelk

Artikel 3.10, lid 1, sub c Wet natuurbescherming

Datum
20 mei 2022

Onze referentie
5190026419746

Kenmerk
WNB/2022/014.toek

In het plangebied is één exemplaar van de kleine wolfsmelk aangetroffen. De kleine wolfsmelk groeit ten hoogte van de overgang bij de Orionweg, ongeveer bij km 7.64, naast de LPM omzetstoel. Naar aanleiding van de quickscan is in juli en augustus 2021 een nader plantenonderzoek uitgevoerd. In totaal is het plangebied één keer onderzocht in juli en één keer in augustus.

U bent voornemens om de spoorovergang Orionweg, als onderdeel van meer grootschalige spoorvervanging, opnieuw in te richten. De aanwezige treinsporen op en rondom de locatie Orionweg zijn aan het einde van hun levensduur waardoor deze vernieuwd moeten worden. Wissel 901 wordt vernieuwd en verplaatst, wissel 902 wordt vernieuwd, spoor 1002 wordt vernieuwd en aangesloten op nieuwe ligging wissel 901, sloten worden aangepast vanwege verplaatsing wissel 901 en spoor 1002, fietsoverweg wordt vernieuwd en verplaatst, beveiliging van overweg Orionweg wordt aangepast en kabels en leidingen worden aangepast (vernieuwd, gesaneerd en nieuw aangebracht) mede ten behoeve van herziene situatie in relatie tot overwegbeveiliging (voor wegverkeer).

Door de spoorwerkzaamheden zal de groeiplaats van de kleine wolfsmelk worden aangetast. Het betreft één exemplaar die door de werkzaamheden op de locatie verloren gaat. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het rapport "Projectplan Wnb soortenbescherming" van 21 februari 2022, de aanvullingen van 7 april en 5 mei 2022 en de notulen van het gesprek op 12 mei.

Aangezien kleine wolfsmelk een éénjarige plant is en de bloeiperiode loopt van juni tot in de herfst, zal de mitigatie in onderhavig geval gericht zijn op het behoud van de aanwezige zaadbank. Voorafgaand aan de uitvoering zal door een ecologisch deskundige een deel van de aanwezige toplaag worden getransplanteerd naar een toekomstige groeiplaats langs het spoor ten noordoosten van de huidige groeiplaats. Indien er al planten aanwezig zijn worden deze ook verplaatst naar de toekomstige groeiplaats. De exacte locatie zal nader worden bepaald maar zal zich bevinden binnen het groene zoekgebied in de afbeelding in bijlage 4. Hier is al gelijkwaardig en geschikt habitat aanwezig waar een soort als kleine wolfsmelk kan gedijen.

Het transplanteren geschiedt door in een straal van twee meter rondom de huidige groeiplaats enkele centimeters van de toplaag handmatig af te schaven en deze meteen daarna op de nieuwe locatie in de bovenlaag in te werken. Uitgaande van bloei in de periode juni is in eerste instantie de keuze gemaakt om de aanwezige zaadbank veilig te stellen met de daarvoor beschreven maatregelen. Dit om te allen tijde zekerheid te hebben op potentieel zaadmateriaal en daarmee te behouden groeiplaatsfunctie. In aanvulling hierop zal eind mei 2022, voorafgaand aan de werkzaamheden, vooruitlopend de locatie van de groeiplaats worden onderzocht op aanwezige nieuw ontwikkelende plantjes zodat deze, indien aanwezig, ruim kunnen worden uitgestoken en direct worden verplaatst naar de nieuwe groeiplaatslocaties.

De toekomstige groeiplaats wordt geselecteerd op basis van gelijkwaardig microhabitat als de huidige groeiplaats. Het gaat om pen, zonnige en vrij warme, vochtige, matig voedsel- en stikstofrijke, kalkhoudende grond. Spoorbermen zijn een van de typische groeiplaatsen waar een soort als kleine wolfsmelk wordt aangetroffen. Er wordt gericht gekeken naar het aanwezige microhabitat en reeds aanwezige vegetatie. Zo kan met voldoende zekerheid een geschikte plek worden gezocht die aansluit op de huidige groeiplaats en zonder dominante vegetatie. Om het succes van de kleine wolfsmelk op de toekomstige groeiplaats te vergroten moet de locatie zich buiten het werkgebied bevinden en worden afgeschermd tijdens de werkzaamheden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 mei 2022

Onze referentie
5190026419746

Kenmerk
WNB/2022/014.toek

In de juiste periode van het seizoen kan een correcte locatie vastgesteld worden ten opzichte van aanwezige soorten. Het risico dat de wolfsmelk dan overwoekerd zal worden is daarmee uitgesloten. Om het succes van de kleine wolfsmelk op de toekomstige groeiplaats te vergroten moet de locatie hetzelfde beheer en onderhoud hebben als de huidige groeiplaats. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing voorschrijf m. opgenomen. In het kaartje (in bijlage 4 bij dit besluit) is de transplantatie locatie aangegeven, een smalle zone tussen bestaand ballast en aangrenzende berm. Hier is geschikt microhabitat aanwezig waar de te verzamelen zaadbank zal worden ingewerkt over een afstand van circa tien meter.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullende voorschriften k. en l. opgenomen; de toekomstige groeiplaats dient buiten (toekomstig) werkgebied te liggen. De toekomstige groeiplaats dient afgeschermd te worden en mag zodoende niet betreden worden gedurende de werkzaamheden.

Door een combinatie van verplaatsen van eventueel nieuwe planten en het transplanteren van de toplaag met zaden eind mei, kan de functie van groeiplaats lokaal worden behouden. Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de kleine wolfsmelk verdwijnt uit zijn natuurlijke verspreidingsgebied. Wel neemt de populatie kleine wolfsmelk op het spoor af en worden groeiplaatsen vernield. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub c van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding

Kleine wolfsmelk staat op open, zonnige, vrij warme, vochtige, matig voedsel- en stikstofrijke, kalkhoudende, kleiige, niet te sterk bemeste, omgewoelde grond. Ze groeit in akkers met graan of hakvruchten, op stoppelvelden, op braakliggende grond, langs spoorwegen en paden en op open plekken van dijken en bermen. Nederland valt geheel binnen het Europese deel van het verspreidingsgebied. Deze pionier is vrij zeldzaam in Zeeland, in het rivierengebied en aangrenzend Noord-Brabant en in Gelderland, zeldzaam in Zuid-Limburg en zeer zeldzaam in het noordelijke kleigebied, in de Hollandse en Zeeuwse duinen en in het laagveengebied. De reden van de sterke achteruitgang is onduidelijk (NDFF, 2022).

Op de Rode Lijst van planten staat de kleine wolfsmelk aangemerkt als 'vrij zeldzaam' en 'zeer sterk afgenomen' (Sparrius, 2012).

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Doordat de aanwezige zaadbank en eventueel aanwezige plantjes van de kleine wolfsmelk worden verplaatst naar een geschikte groeiplaats buiten de invloedsfeer van de ingreep zullen deze worden behouden.

Datum
20 mei 2022

Onze referentie
5190026419746

Geconcludeerd wordt dat de gunstige staat van instandhouding van kleine wolfsmelk niet in gevaar komt, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Kenmerk
WNB/2022/014.toek

Andere bevredigende oplossing

Doordat de groeiplaats praktisch tegen het te vervangen spoor aan ligt is een alternatief ontwerp of inrichting niet mogelijk. Het raakvlak van de groeiplaats met de uit te voeren werkzaamheden is niet te voorkomen. De werkmethode is gebaseerd op de bereikbaarheid van de locatie en de noodzakelijke machines.

Ten aanzien van het behoud van de groeimogelijkheden is er gaan alternatieve planning die hier meer zekerheid zal opleveren. Door de aanwezige zaadbank te verplaatsen naar een gelijkwaardig en geschikte toekomstige groeiplaats wordt deze duurzaam behouden.

Tot slot is geconcludeerd dat de huidige groeiplaats onderhevig is aan menselijke activiteiten. De plant staat direct tegen het bedieningspaneel aan, waardoor het risico zeer groot is dat machinisten en rangeerders regelmatig langs, tegen of op de plant gaan staan. De nieuwe locatie zal niet onderhevig zijn aan deze vorm van menselijke activiteiten.

Zodoende wordt geconcludeerd dat door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning schade aan de kleine wolfsmelk zoveel mogelijk wordt voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming.

Het spoor is essentieel voor het reizigers- en goederenvervoer in Nederland en de vraag naar reizigers- en goederenvervoer per trein zal de komende decennia sterk toenemen. Het spoor, inclusief spoorelementen als spoorbeveiliging, bermen, sloten en schermen dienen regelmatig onderhouden te worden. De wissels en te vervangen sporen zijn aan het eind van hun technische levensduur en dienen vervangen te worden om storingen en ongevallen te voorkomen. Indien de onderhoudswerkzaamheden achterwege blijven raakt het spoor langzaam in verval en kunnen risico's op spoorcalamiteiten niet geheel worden uitgesloten.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is om de negatieve effecten op de smalle raai, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 mei 2022

Onze referentie
5190026419746

Kenmerk
WNB/2022/014.toek

1.2 Plangebied

Het plangebied betreft de spoorberm ter plaatse van de spoorovergang aan de Orionweg te Moerdijk gelegen in de gemeente Moerdijk (provincie Noord-Brabant). In afbeelding 2 is de ligging van de projectlocatie weergegeven op een luchtfoto.

Afbeelding 2. Overzicht omgeving plangebied Orionweg te Moerdijk.

2 Voorgenomen activiteit en planning

2.1 Eindsituatie en te verwachten werkzaamheden

VolkerRail is voornemens de spoorovergang Orionweg, als onderdeel van meer grootschalige spoorvervangingswerken, herin te richten. Hiervoor zal de gehele locatie (spoor, spoorovergang en aanwezige infra) worden opgebroken en opnieuw worden aangelegd.

2.2 Planning

In week 22 2022 zullen de werkzaamheden aan de betreffende spoorovergang aan de Orionweg starten en uiterlijk eind 2022 zijn afgerond.

4 Effecten korte termijn (uitvoering)

Door de voorgenomen spoorwerkzaamheden zal de aanwezige groeiplaats van kleine wolfsmelk (*Euphorbia exigua*) verloren gaan.

Het beschadigen of vernielen van de strikt beschermde groeiplaats van kleine wolfsmelk betekent een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Om de genoemde aantasting van de groeiplaats en daarmee overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb te voorkomen, worden maatregelen getroffen zodat de groeiplaats te allen tijde gegarandeerd is en behouden blijft.

5 Te treffen maatregelen

Ten aanzien van de aantasting van de groeiplaats van kleine wolfsmelk dienen maatregelen te worden getroffen om de effecten op de soort tot een minimum te beperken. Aangezien kleine wolfsmelk een éénjarige plant is en de bloeiperiode loopt van juni tot in de herfst zal de mitigatie in onderhavig geval gericht zijn op het behoud van de aanwezige zaadbank.

Voorafgaand aan de uitvoering zal door een ter zake kundige een deel van de aanwezig top laag worden getransplanteerd naar een toekomstige groeiplaats langs het spoor ten noordoosten van de huidige groeiplaats. De exacte locatie zal nader worden bepaald maar zal zich bevinden binnen het groene zoekgebied in afbeelding 4. Hier is al gelijkwaardig en geschikt habitat aanwezig waar een soort als kleine wolfsmelk kan gedijen.

Het transplanteren geschiedt door in een straal van 2 meter rondom de huidige groeiplaats enkele centimeters van de top laag handmatig af te schaven en deze op de nieuwe locatie in de bovenlaag in te werken.

Afbeelding 4. Zoekgebied transplantatie exemplaar kleine wolfsmelk.

Transplantatie zone circa 10 meter

Oorspronkelijke groeiplaats kleine wolfsmelk

